

Mycobacterium chimaera ya da Likya'nın Sönmeyen Ateşi

Mycobacterium chimaera or the *Quenchless Fire of Lycia*

Haluk Eraksoy

Istanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

Mycobacterium chimaera, ilk kez 2004'te tanımlanmış yeni bir insan patojenidir. Bugün için *M. chimaera*, *M. avium* kompleksindeki üç türden birisidir; *M. intracellulare*'den yalnız bir baz çifti yönünden farklılık gösterir. *M. intracellulare*'de 450 pozisyonunda timin bulunurken, *M. chimaera*'da aynı pozisyonda sitozin vardır. Bakterinin cins ve tür düzeyinde tanımlanması için moleküler testler yapmak gerekir (1).

Önceleri *M. chimaera*'nın virülansının düşük olduğu ve ancak altta yatan akciğer hastalıkları olan kişilerdeki alt solunum yolu enfeksiyonlarıyla ilişkili olabileceği düşünülmüştür. Ancak daha sonra bu mikobakterinin, açık kalp ya da akciğer cerrahisi sırasında hastanın vücut sıcaklığını düzenlemek için kullanılan ısıtıcı-soğutucu aygıtlarla çetrefil biçimde iç içe geçmiş bir öyküsünün olduğu anlaşılmıştır (2).

Isıtıcı-soğutucu aygıtlardaki suyun doğrudan doğruya hastaya teması yoktur. Dolayısıyla bu aygıtlar üretim aşamasında *M. chimaera* ile kontamine olsa bile, hastaların nasıl infekte olduğu ilkin belirsiz kalmıştır. Daha sonraki deneysel çalışmalar, *M. chimaera*'nın cerrahi alana ulaşmasının, kontamine suyun, aygıtın egzozundan aerosolize olmasına bağlı olduğunu göstermiştir. Bu nedenle, bu aygıtların ameliyathane ortamının dışında tutulmaları salık verilmektedir (1).

İnfeksiyon kontrolü alanında bir benzeriyle bugüne değin hiç karşılaşılmayan bu sorun, Şimşek-Yavuz (3)'un *Klimik Dergisi*'nin bu sayısındaki derlemesinde kapsamlı olarak gözden geçiriliyor; burada İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji uzmanlarına düşen başlıca görevin, maruz kalmış hastaların tanımlanması ve uyarılması, semptomatik hastaların tıbbi izlemine destek verilmesi ve yeni olguları önlemek için bulaşma riskinin azaltılması olduğu üzerinde duruluyor.

İlginçtir ki, küresel bir salgın boyutlarına ulaştığı anlaşılan bu güncel tehditle Türkiye'nin, çok eskiden beri "dolaylı da olsa" bir bağı olmuştur! *M. chimaera*'ya bu ad, genetik özelliklerinin belirgin bir biçimde karışım gös-

termesi nedeniyle, Yunan mitolojisinde aslan başlı, keçi gövdeli ve yılan kuyruklu melez bir hayvan olan Kimera (Χίμαιρα)'dan esinlenerek verilmiştir (4). Antik çağlarda bugünkü Antalya'nın Kemer ilçesi Çıralı köyü yakınlarında Yanartaş olarak bilinen doğal gaz kaynağının bulunduğu dağ da, soludukça ağızdan alevler fışkıran bu canavarın adını taşımaktaydı. Efsaneye göre, yeraltı yaratıkları Tifon ve Ekidna'nın kızları olan Kimera, Likya kralınca üzerine gönderilen Bellerofontes'in, bindiği kanatlı at Pegasus üzerinden attığı ucuna kurşun bağlanmış oklarla, yerin yedi kat dibine gömüldüğü halde, hâlâ yerüstüne alev saçmaktadır. Antik Kimera, günümüzdeki Olimpiyat mesalesinin ilk yakıldığı yer olarak da kabul edilmektedir (5).

Boyutlarını henüz tam olarak bilemediğimiz küresel *M. chimaera* enfeksiyonu salgınının, farkındalığın artmasıyla birlikte, ülkemizde de yansımaları olacağını öngörebiliriz. Ancak, umarız ki bu sorun Likya'nın sönmeyen ateşi kadar kalıcı olmaz.

Kaynaklar

- Schaeffer F, Kannedy B, Landes N, Trevino E, Vance P, Weissfeld AS. *Mycobacterium chimaera*: coming out of nowhere to dominate 2016 infection prevention discussions. *Clin Microbiol Newslett*. 2017; 39(6): 43-7. [CrossRef]
- Marra AR, Diekema DJ, Edmond MB. *Mycobacterium chimaera* infections associated with contaminated heater-cooler devices for cardiac surgery: outbreak management. *Clin Infect Dis*. 2017; 65(4): 669-74. [CrossRef]
- Şimşek-Yavuz S. Açık kalp cerrahisi uygulanmış hastalarda kontamine ısıtıcı-soğutucu cihazlarla ilişkili *Mycobacterium chimaera* enfeksiyonları: küresel bir salgın. *Klimik Derg*. 2017; 30(2): 49-58.
- Tortoli E, Rindi L, Garcia MJ, et al. Proposal to elevate the genetic variant MAC-A, included in the *Mycobacterium avium* complex, to species rank as *Mycobacterium chimaera* sp. nov. *Int J Syst Evol Microbiol*. 2004; 54(Pt 4): 1277-85. [CrossRef]
- Güney E. *Trakya'nın, Anadolu'nun Tarihi Coğrafya Bölgeleri ve Antik Kentleri*. Ankara: Edge Akademi, 2013: 205, 216-7.

Yazışma Adresi / Address for Correspondence:

Haluk Eraksoy, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İstanbul

E-posta/E-mail: haluk.eraksoy@gmail.com

DOI: 10.5152/kd.2017.13

